

Soluere debitum canonem.] De canonis solutione, vide alii-
qua notata digna sup. in addition, ad question. 8. subli-
tera D. Et hic adde, quod remedium restitutoriu, haud com-
petit emphyteuta, quando

cecidit à possessione ex eo
quia canonem haud soluit
per Socin. in l. rem, quæ no-
bis. q. 2. vers. ex quo. Alex.
conf. 6. n. 10. lib. 3. Affl. decisi. 397. n. 27. Cæphal.
conf. 272. n. 68. Giach.

b Confuetudo seruat.] De confuetudine generali
totius regni Francie omnes
census, seu pensiones
dominorum soluntur in
Martio, in die Annuntiat.
B. Maria Virginis, ut at-
testatur Chassan. in consuet.
Burgund. in tit. des censes,
§. 1. in princ. Gouean.

c Pro tribus, aut qua-
tuor annis futuris, &c.] Si
1. Emphyteuta domino pro
tribus, aut quatuor annis
futuris pensionem soluere
velit, eam Dominus recipere
minime cogitur.
Eiusque ratio manifesta
est: quia iuxta legem hu-

QVÆST. XII.

Pro complemento huius ma-
teria, quæro, quo tem-
pore anni teneantur Emphy-
teuta soluere debitum a can-
onem domino directo? Respon-
deo, quod quidquid sit de iure

b confuetudo seruat, quod in
fine anni soluatur integra
pension, ut attestatur Guar-
de Castelli. in d. l. 2. quem re-
fert Ias in ead. l. 2. num. 170.
& ita quotidie videmus ob-
seruari.

2. Sed pone, quod Emphyte-
ta velit soluere domino can-
onem, seu pensionem pro
tribus, aut quatuor annis futu-
ris, nunquid cogetur dominus
illam recipere, etiam si nolit
vel ipso recusante, nunquid po-
terit emphyteuta illam depo-
temporis deteriorari.

ius contractus emphyteutici tamen est armua, & singulis an-
nis, quidem in fine cuiusque anni (nisi oblet consuetudo loci,
vel conuentio partium, quæ seruari debet) integra soluenda, ut
post Salicetum, & Iasonem, & Guarnerum de Castell. in l. 2. C.
de iure emphyteut. testatur Clarus hi numero 1. Itaque non

licet emphyteuta, relata
te domino, contra legem
contractus solutione face-
re: presertim cum domini
interfit, singulis annis pen-
sionem accipere: quia pe-
cumia tñniuersa semel ac-
cepta facile è manibus dilabitur, D. Obrecht. disput.
3. inter certa, quem legit cum
§. si quis dolu. post nu. 5. ff. de
verb. oblig. quæ refert Dec. in
l. cù tempus. n. 8. ff. de reg. iur.
Aret. in l. qui Rome, in prin.
ff. de verb. oblig. Ias. in l. 2. n.
66. & seq. C. de iur. emphyt.
Potest enim dominus directi
dicer, sua interesse pecunias
suis temporib. recipere. Nam
c. vt experientia docet pecu-
nia facile è manibus dilabi-
tur. Et hæc conclusio multo ma-
gis locum haberet, si penso
non in pecunia deberetur, sed
in fructibus, qui possent cursu
temporis deteriorari.

QVÆSTIO XIII.

S V M M A R I A .

Ex Claro.

1. Emphyteuta an possit alienare rem emphyteuticam.
2. Et an eam alienando cadat ipso iure, an autem requiratur senti-
tia.
3. Et an ex ipsa alienatione incurrat caducitatem, etiamsi non sit se-
cuta traditio.
4. Et quid si in contractu apposita sit clausula constituti.
5. Et quid si in alienatione protestetur, quod ipsam alienationem fa-
ciat saluo, & reservatur consensu domini.
6. Et quid si post alienationem, & traditionem illam recuperet.
7. Et quid in emphyteusi concessa pro se, & quibus dederit.
8. Et quod si in uestitura prohibetur alienari a maioribus.
9. Et quid si conuentum fuerit, quod licet emphyteuta illam rem
vendere.

10. Et an emphyteuta alienans partem rei emphyteut. cadat a to-
ta emphyteusi.
- Ex Additionibus.
1. An et quatenus emphyteuta, ir requisito domino, ius suum em-
phyticum, vel meliorationes suas vendere possit.
2. Nunquid emphyteuta, in scio domino prædium vendens, non tam-
en tradens, iure suo, cadat.
3. Et quid si in instrumento emphyteutico diserte exprimatur, quod
emphyteuta licentiam alienandi, in quemcunque voluerit, ha-
beret debeat.
4. Parta, & cōversioe eam semper interpretationem recipiunt,
vt aliquid operenter.
5. Quando creditor, non prius interpellato debitore, pignus redere
queat.
6. Contractus ex partium conuersione legem accipiunt.
7. Explicatur l. si quando. 35. C. de inofficio. testam.
8. Emphyteuta partem rei emphyteut. alienans, an & quatenus
emphyteusi amittat.

ADDITIO N E S.

1. Nunquid emphyteuta possit alienare rem emphyteuticam.]
Emphyteuta, & ir requisito domino, ius suum emphyteu-
ticum, vel meliorationes vendere haud potest: sed debet do-
mino denunciare restato, se ius suum, quod habet in
prædio, venditum: quod nisi faciat, iure suo cadit,
l. 3. Cod. de emphyteut. &
post Clarum hic nostrum
notat Alexander Tren-
cinquis variarum resolu-
tion. libro tertio, resolut.
2. de iure emphyteutico, numero primo. Cuius euidentis est ra-
tio, quia dominus de consensu in venditione, idcirco interpel-
landus est, ut si velit, recte codice pretio emere possit, & ius proto-

- miso, seu prælationis, vel retractus domino saluum maneat,
dict. l. 3. Cod. eodem. Facta autem legitima denuntiacione, &
domino intra duos menses non emente, emphyteuta liberè,
hinc elapsus mensibus, ius suum transferre in quemcunque
alium, idoneum, & capace poterit; præstata tamen domi-
no quinquagesima parte
pretij, vel aestimationis rei
quam laudem iurum vulgo
appellantur. dict. l. 3. C. de
iur. emphyt. Donell. libro
9. comment. de iur. ciuil.
cap. 13. Borchoit. in com-
ment. de feud. ca. 3. nu. 36.
& seqq. Harpr.
- b. Aliud, ut ir requisito domino, Adde, quod ob duas causas
alienatio est prohibita sine domini consensu: de quibus vide
per Gabriel. Eugubin. in consil. 184. sub num. 9. Et quæ requi-
rantur

rantur in denunciatione: vide per Ias. in c. fin. in 2.
not. col. 4. Et si dominus
requisitus dicat se
nolle emere, non est vte-
rius expectandus, sed statim
recognoscens potest
vendere. Si autem dicat,
volo delibera, expecta-
dus est per duos menses.
Ita per Spec. tit. de emp.
quæst. 109. & seq. Ad idem
per Due. reg. 39. 10. am-
plia. Tiraq. reg. cessante
causa num. 80. Rom. c. 5.
nu. 4. Bart. l. que Ro-
m. §. cohères. ff. de verb.
obligat. Itē alienare. Hic
scias, quod si dominus cō-
cessit emphyteute facultate
alienandi, distracti-
hendique emphyteusia,
quod non tamen nouus
emphyteuta dicitur libe-
ratus à manu suscipiens
di inuestitū, & soluen-
di laudem. Ita per So-
cin. iun. in allegato cons.
70. nu. 11. & 12. quæ re-
tulit etiā, & sequitur Me-
noch. in consil. 297. nu. 27.
casus vero, in quibus em-
phyteuta ir requisito do-
mino potest alienare, vi-
de in Additio, ad deciſio.
Affl. 97. Item potest
alienare sine licentia do-
mini, si fuerit adiectum
pactum, quod possit alienare,
aut fuerint apposita
illa verba, & quib. de-
deris, aut cōcedere volue-
ris: nam tunc taliter res
concessa libere potest vē-
di sine alia licentia, text.
Bald. & Angel. in l. cum
eff. §. per plurimum, ff.
de ser. rustic. predior. &
tradit Mat. Angul. cons.
82. nu. 25. qui cōprobat
ex pluribus, vide per eū.
Et 19. fallentias posuit in
Apostol. mea ad stat. Fer.
tit. de vñ. & reb. ab alio
recognitis, & multas fal-
lentias, ac declarationes,
sive extensiones posuit
Ias. d. l. fin. per tot. & per
Specul. tit. de iure emphy-
teut. vbi plene. Giach.

c. Etiam si fecuta non sit
traditio.] Quod tamen emphy-
teuta, in scio domino præ-
dium vendens, non tam-
en tradat, crebrius placuit, arg.
textus in c. Imperialim,
§. callidis. ibi. feudū ven-
dunt, & in aliis transfe-
runt. de prohib. feud.
alien. per Frid. tit. 55. lib.
2. feud. Eiusque ratio est:
quia non dicitur aliena-
tum, quod vēditum qui-

equior, & ideo teneri posset in
indicando, maxime si esset in-
dicandum sola facti veritate
inspecta. Et ita seruat in cu-
ria Delphin. ut attestatur Gui-
do Pape. decisi. 101.

d. Item, quæro, quid si emphyteuta
in ipsa alienatione prote-
stetur, quod ipsam alienationē
facit, saluo, & reservato con-
sensu domini, vel saluo iure di-
recti dominij, nunquid talis
protestatio illam excusat, vt
non cadat ab emphyteusi? Re-
spond. quod non est communi-
nis opin. vt dicit Ias. in 2. leſſu.
Rubric. & ff. solut. matr. num. 25.
Dec. conf. 160. post nu. 4. vers.
Praterea dato. quem refert,
& sequitur Ripa in cap. cum
M. Ferrarien. num. 80. de con-
ſlit. Est enim talis protestatio
contraria facto, & ideo non re-
leuat, iuxta ea quæ dixi infra
lib. 7. §. protestatio. Bene verū
est, quod si protestetur se alienare,
saluo, & reservato con-
sensu domini, & non aliter, ne-
que a alio modo: talis protesta-
tio verbis geminatis concepta
operatur, quod emphyteuta
propter alienationem ipsam nō
cadat ab emphyteusi, etiam si
secuta est actualis, & vera tra-
ditio. Ita tenet Baldus loquens
in vasallo, in cap. 1. §. fin. quæ
fuit prima causa benef. amitt.
quem etiam in emphyteuta se-
quuntur communiter Canon. vt
dicit Ripa lib. 3. respons. cap. 1.
num. 3. & hanc restrictionem
dicit esse communem Ripa in
dict. cap. cum M. post num. 80.
vers. Secundo intellige, vt di-
xi in dict. quæst. 31. vers. Item
quæro. & hanc etiam ego sequor; licet forte dici posset, quod
emphyteuta alienando, & tradendo rem emphyteuticā domi-
no ir requisito, dupliciter dominum offendit, scilicet ratione
contēptus, & ratione præiudicij. Vnde licet illa clausula vi-
deatur tollere contemptū nō tamē tollunt præiudicium, quod
sequitur ex traditione, nibilominus nō recederē in iudicādo
à cōmuni opin. præsertim vbi res tradita esset factis recuper-
ationis: sed si esset facta alienatio in personā potentiorē,
vel de re difficulter recuperationis, puta, castro, vel huiusmodi
forte magis placet contraria opin. quod scilicet etiā nō ob-
stare huiusmodi geminata protestatione caderet ab emphyt.

f. Sed quid an emphyteuta post alienationem, & traditionem
recuperet ipsam rem emphyteuticā, nunquid propterea evita-
bit penam priuationis? Respon. quod non. Ita dicit Bart. in
l. sequitur. S. item Labeo, in fin. ff. de r̄s cap. qui in hoc cōmu-
nit̄ approbat, vt dicit Roman. in d. S. item Labeo. Ripa
in l. cum bona, post num. 20. de priuileg. credit. Ita etiā cōmu-
nit̄ teneri affirmat Imola in d. S. item Labeo. circa si. Et
dicit Alex. in l. si à me, nu. 3. ff. ad leg. Falcid. quod ita cōmu-
nit̄ concluditur. Idem etiam dicit Alex. in leg. §. insulā,
num.

dem, sed non translatum
est: cum verbū (vendere)
cum effectu sit intelligen-
dū, argum. l. 1. s. hæc autē
verba, ff. quod quicq; iur.
inal. stat. al. alienati, 67. ff.
de verb signific. cap. rela-
tum, q. ibi, cum igitur ver-
ba, &c. extr. de cleric. non
residēt. Idque explicatus
perfecutus sū in §. adeo. 3
Instit. de locat. & cōduct.
nu. 439. & seqq. Harpre.
d. Quod non.] Et de hoc
magis communis opin. vi-
de etiam per Roland. in
consil. 50. num. 28. vol. 2.
atque in collect. mea com-
mun. opin. in verb. Emph.
num. 12. Giach.

e. Et non aliter neque
a alio modo.] Adde ad idem,
atque vide per Felin. ple-
ne in cap. quæ in Ecclesia-
rum, post nu. 83. vers. Sal-
utat, de constitutio. per
Ias. d. l. fin. post nu. 142. in
vers. Sed si adjiciat, & in
reperit rubr. ff. solu. matr.
nu. 26. per gl. magistram,
& Bart. in l. si quidem. C.
de except. vbi de effectu
lorum verborum Gram.
decisi. 49. num. 3. vide per
Rol. consil. 5. l. nu. 30. vol. 2
qui fuisse alios cōcordan-
tes aduocat. Giach.

f. Sed si.] Ita est doctri-
na dicit. Fel. & Gram. vbi
supra. Giach.

g. Quod non.] De ista
communi etiam dixi in
collecta mea communū
opinio. verbo, emphyteu-
ta, num. 10. & nu. 11. limi-
ta locum non habere, si
recuperatio facta sit ante
traditam possessionem.
Item emphyteuta potest
dare in solutum ex causa
necessaria.

6. Sed quid in emphyteuta post alienationem, & traditionem
recuperet ipsam rem emphyteuticā, nunquid propterea evita-
bit penam priuationis? Respon. quod non. Ita dicit Bart. in
l. sequitur. S. item Labeo, in fin. ff. de r̄s cap. qui in hoc cōmu-
nit̄ approbat, vt dicit Roman. in d. S. item Labeo. Ripa
in l. cum bona, post num. 20. de priuileg. credit. Ita etiā cōmu-
nit̄ teneri affirmat Imola in d. S. item Labeo. circa si. Et
dicit Alex. in l. si à me, nu. 3. ff. ad leg. Falcid. quod ita cōmu-
nit̄ concluditur. Idem etiam dicit Alex. in leg. §. insulā,
num.

necessaria rem emphyteuticam irquisito domino, per Afflict.
decis. 191. Verum an possit locare? vide per Alexan. in cons. 113.
vol. 4. & infra quæst. 19. vbi est locus suus. Item Emphyteusis
an dari possit in solutum sine domini consensu? vide per Tira-
quel. de retraçt. municip. §. 1. gloss. 7. num. 48. & 49. Afflict. in
decis. 191. Fallit, si em-
phyteuta prohibitus esset
ex pacto obligare rem per
Rip. in l. 1. num. 13. ff. de
pigno. & hipp. item com-
moditas, & melioramen-
ta dari possunt in solutum
Ruinus in cons. 176, verū
hoc fallit mortuo emphy-
teuta: uide per Castrens.
conf. 218. præmittendum
est lib. 2. Giach.

b Sed pone, quod in ipsa
investitura, sine concessio-
ne emphyteusis cōuentum
3 sit, &c.] Quod † modo
dictum est; emphyteutā,
irrequisito domino, & ab-
sque denunciatione prae-
cedente, ius emphyteuti-
cum uendendi potestatem
non habere: illud non pro-
cedit, si in emphyteutico
instrumento disertis exprimatur
uerbis, quod emphyteuta licentiam, ac
potestatem alienandi, in
quemcunque uoluerit, ha-
bere debeat: idque primo
per textum in d. l. 3. ibi,
sancimus, siquidem, &c.
C. de iur. emphyteut. ubi
diserte cantum est, emphy-
teutam, qui licetiam alien-
andi à domino accepit,
alienare posse. Atqui in
proposito licetia potestas-
que alienandi ab initio con-
cessa emphyteutæ fuit.
Itaque is peculiari domi-
ni consensu amplius opus
4 non habet. Deinde † pa-
cta, & conuentiones eam

4 non habet. Deinde t̄ pā-
cta, & conuentiones eam
semper interpretationem
recipiunt, ut aliquid ope-
rentur: sicutque non super-
flue, aut frustra à contra-
hentibus interposita cen-
seantur, l. si quando. 109.
in princ. ff. de legat. l. l. fi-
stipulatus, 4. ff. de usur. l.
cum essent, 33. §. 1. uerific.
nisi pactum, ff. de seruit.
præd. rusticor. cap. si Papa.
10. ibi, cum uerba aliquid
operari debeant. de priuileg.
in 6. Proindeque con-
uentio illa in cōtractu em-
phyteutico interposita,
quod emphyteuta ius em-

phyteuticum alienare possit
sine consensu domini ius illu-
5 tera † hic facit, l. si conier-
1. C. de iur dominij impetrâ-
toré, qui iure communis pignu-
dere nō potest, pacto interru-
6 neri debitore admonere, seu
tritissima iuris regula, qua cō-
cōuentione, etiā contra ipsos

numer. 40. ff. de verb. obligat.
Hanc etiam opin. dicit esse
communem I mol. in dict. cap.
potuit, num. 48. in fin. de loca-
to quem refert Guido Papæ
conf. 192. nu. 1. & Grat. conf.
133. nu. 2. lib. 2. Dec. conf. 161.
num. 6. Iaf. in d. l. fin. nu. 135.
C. de iure emphyt. quem refert
Soc. iun. conf. 20. nu. 38. lib. 1.
Ripa in l. in quartam, nu. 55.
ad leg. Falcid. Ex quo enim
propter alienationem emphy-
teuta ipso iure cadit ab emphy-
teusi, non potest illud ius domi-
no quasitum ab eo sine eius fa-
cto auelli. Faciunt, quæ dixi in
d. quæst. 31. vers. Sed quid si
vasallus.

*Vlterius quæro, quid si em-
phyteusis sit concessa alicui
prose, & quibus dederit, nun-
quid poterit emphyteuta illam
alienare domino irrequisito ?*
*Respond. quod sic . Ita tenet
Alber. in d.l.fin.col. 2. vers. Sed
nunquid hac lex. C. de iure em-
phyt. & est communis opin. vt
ait Dec. cons. 164. post num. 3.
vers. Secundo respondetur. Vi-
detur enim ex illis verbis do-
minus usque à principio cœces-
sse, vt sine vltteriori requisi-
tione posset emphyteusis ipsa
in quemcunque alienari. Vide,
qua dixi in d. quæst. 31. vers.
*Vlterius quæro.**

Sed quero, quid si in iustitia
dominus non prohibeat
emphyteus in alienari minori-
bus, vel aequalibus, sed tantum
maioribus, &c. nunquid per
huiusmodi exceptiones

Alienationis exceptionem personarum censabitur concessa licentia alienandi in minores, vel aequales, ita quod tempore iuris alienationis alia specialis licentia non requiratur? Respond. Ruin. cons. 213. num. 6. lib. I. refert Alexan. in quodam consil. tenere, quodstante hoc

merito sic exaudienda est, ut etiā
imphyteuta alienare valeat. Præ-
4. ff. de pignoratit. act. & l. fin. §.
quibus textibus probatur, credi-
o interpellato prius debitore, vé-
ié, vt vendere ipsi licet, nō te-
terpellare. Cōfert † deniq; eodē
tur, quod contractus ex partium
naturā, legem accipiāt. l. i. §. 6.

onuenit. 6. ff. depositi, l. in conuentionalibus 52. ff. de verbis
obligat. l. contractus, 23. & l. semper in stipulationibus, 34. ff.
e reg. iur. l. i. vers. In quo cuncta, &c. C. de iur. emphyren.

Huic † conclusioni non obstat l. si quando, 35, in princ. C. de
noffic. testament. ex qua euinci posse videtur: quod dominus,

pacto possit umphyteuta alienare domino irrequisito, & licet, quod hæc opin. est verior, & communior. Ego tamenredo Ruin. in hoc decipi, & sic quod ista opinio non sit maius communis, nec vera. Cum enim hoc pactum communiter pponi solitum sit in favorem omni diretti, non debet operari in eius præiudicium, & sic tutius esset tenere, quod non obstante huiusmodi pacto, venatur emphyteuta in alienatione per eum facienda reuirere consensum domini directi: sed pro nunc nihil determino.

Sed pone, h quod in ipsa institura, siue concessione emphyteusis conuentum sit, quod cecat emphyteut & vedere rem emphyteuticam, nunquid potest hoc casu illam vendere etiam domino non requisito? Respon.
Uod sic, & est communis opin.
Et dicit praestantissimus Legi terpres, & mibi vti pater honorandus D.Hier. Tornel. in ub. de verb. oblig. num. 356.
Ias enim illa clausula nihil peraretur. Nam certum erat,
uod domino requisito potest emphyteuta vendere rem emphyteuticam. Et licet Specul.
dicit. S. nunc aliqua. vers. 84.
nuerit, quod adhuc in isto su requiritur consensus domini; tamen illa decisio Specul.
immuniter reprobatur, ut ait s. in dict. l. fin. num. 6. circa em.
Non omittam etiam unum,
per quo superiorib. diebus
i interrogatus, an scili-
Emphyteuta alienans par-
m rei emphyteuticæ cadat
tota emphyteusi, an autem
alii modo à parte alienata?
Ego non inueni hactenus
quem Doctorem attestan-
nitatē, liberā testandi fa-
cultatē cōcedere voluisse.
Et quamuis verba cōcessionis, per se cōsiderata, etiā solēnitatis remis-
sionē importare viderentur: mens tamē Imperatoris minime fuit, de cō-
suetis, ac soleminibus te-
stamētī formulis per eiū-
scemodi verba aliquid de-
rogari: cū non credendū
sit, Romanū Principem,
qui iura tuetur, huiusmo
di verbo totā obseruationē
testamentorū, multis
vigilijs excogitā, at-
que iniūtam, yelle euer-
ti, vt ipsem Iustinianus
ibidem loquitur. Atque
ita docent, præter Clarū
nostrum, Salicetus num.
2. Bald. num. 2. Ias. num.
4. & seq. in d. l. 3. C. de
iur. emphyt. Imola in c.
potuit. 4. extr. de locato.
num. 64. Ruin. cons. 81.
num. 6. & 7. vol. 1. Rol. à
Valle cons. 42. num. 16.
vol. 1. Trétacing. variar.
resolut. lib. 3. resol. 8. de
iur. emphyteut. nu. 8. Ia-
cob. de S. Georgio, de
feud. in verb. ita quod etiā
vasalli, &c. num. 1. Mar.
Mantic, in tract. de iur.
protomis. nu. 19. & plures
alij, quos recenset, & se-

quitur Aurelius Corbus
in tract. de iur. emphyteut. c. 24. ampliat. 2. nu. 5. & aliquot
q. Quanquam dissentiant Iacobus Butrigar. huncque citans
ecclator in tit. de emphyteusi. q. 94. nu. 117. Alex. conf. 106.
o themate instrumenti, num. 3. & 9. vol. 4. Berous conf. 44.
m. 20. & cons. 122. num. 22. & cons. 103. nu. 19. uol. 1. Soc.
l. cons. 70. num. 9. uol. 3. & alij per eos relati. Harprec.
*An scilicet emphyteuta alienans partem rei emphyteuticā
dat a tota emphyteusi.] Quod † emphyteuta alienans, ir-*

tantum alienata, præter Clarum nostrum, tradunt Socinius in
l.4. §. Cato. sub num. 20. ff. de uerb. obligat. Riminald. cons. 41.
Ruinus cons. 48. num. 12. uol. 2. Alex. cons. 99. in fin. uol. 5. &
Caccialupus inter consilia Cornei 67. uol. 2. quem ibidem se-
quitur Corneus in subscriptione. Tametsi non desint, qui il-
lum à tota re emphyteui

cadere, autumant. Raphael Cuman. cons. 41. in fine. Ias. in d.l. 3. q. 14. C. de iur. emphyteut. Bald. in c. 1. §. calidis. colu. 1. uers. & quid in emphyteuta: de prohibita feud. alien. per Frideric. Crot-
tus in d. l. 4. §. Catonum. 60. ff. de uerb. oblig. Ioan. Cæphal. cons. 139. uol. 1. Roland. à Valle cons. 17. uol. 2. Marcus Ancon. Natta cons. 470. & cons. 480. uol. 3. eoſque referens Trenacincius d. lib. 3. resolut. 8. num. 2. uerf. secunda eit opinio, &c. ubi id latius declarat. Harprec.

K Tantū à parte alienata.] Adde, atque communem vide per Marin. Anguis. in cons. 67. in princip. & fusius per Tiraquel. de retract. municip. §. 23. gloss. 1. num. 28. 29. per Cœphal. in conf. 138. qui alias retulit, & causas reassumit, quanquam in contrarium consulat. Emphyteusis alienatio, quando sit irrequisito domino, quare emphyteuta priuetur ipso iure? Bald. it. de prohib. feud. aliena. p. t Feder. in §. callidis, & ibid. Alario. col. 2. & in cap. Imperiales, las in leg. 2. colum. 5. C. de iure emphyt. Adde tamen, quod sententia requiritur, nec potest dominus expellere propria auctoritate, nec de facto spolare, ut per Afflct. decis. 87. qui subdit sic fuisse notatum, & indicatum. Et de declaratione domini, vide Castr. conf. 69. in asu præsentis, volum. 2. Emphyteusis, quæ fuit alienata, & reempta virtute paeti de retrouendendo, an emphyteuta tunc et excusatus à pena caducitatis: quod non, ultra sup. deductum dde, & vide per Tiraquel. de retractat. munic. §. 20. num. 2. Dec. & eius Apostil. in cons. 160. col. fin. vbi habes Doct. concordantes. Et istud procederet etiamsi res fuerit vendita in pacto de retrouendendo, vide per Tiraquel. vbi supra n. 4. qui tamen sub nu. 4. & 5. plene probat limitando haud istud procedere, si huiusmodi pactum rededendi esset appositum in so contractu venditionis, & vi illius recuperetur: quoniam non censenda esset noua acquisitio, neque ex causa noua acta, sed rediret in suam propriam naturam, nec diceretur res translata in propriam venditorem, sed illi redditus, & etiam ex multis iuribus similibus, ac rationibus auctoritatibusque combatobat: quæ de industria omitto, ex quo facile inspici solent. Emphyteusis si fuit alienata, an excusat emphyteutam, si dicat ignorasse dominum resignasse, & per consequens beneficium, cui soluebat canonem, alteri vnitum fuisse: vide per ec. d. cons. 160. num. 5. in 3. dub. vbi quod non tenet. Emphyteusis an alienati possit, si dominus dedit licentiam emphyteutæ alienandi: vide Castr. conf. 326. circa primum nondum est. volum. 2. Ruin. cons. 81. & 213. volum. 1. Emphyteuticum ius si fuit venditum alicui de consensu domini sub aliqua conditione nondum impleta, an mortuo emphyteuta extinguitur etiam quo ad ipsum emptorem? vide per Castren. od. cons. 326. Emphyteusis si sit vendita cum clausula, salvo iure domini, an talis clausula aliquid operetur? præter supra dicta vide per Fulg. conf. 2. Dec. cons. 163. num. 4. 60. num. 5. ret. cons. 3. 5. viso themate. Anch. cons. vlti. col. fin. vbi tenet, mod sic: si dominus potuit habere scientiam, & vide Curt. sen. consilio quod incipit, viso instrumento. Quid si cum clausula, salvo iure domini, & non aliter nec alio modo? dixi supra deq; Abb. in cap. fin. ad fin. de feud. Alexand. tamen cons. 3. 5. num. 4. non ponit pro constanti dictum Bald. ad quod omnes insigunt, in cap. 1. §. denique sub nu. 5. quæ fuit prima causa ad. amitt. quoniam Bal. ibi loquitur in protestatione facta circuitum penalem, qui haud potest per contrariam protestationem euitari. Fel. tamen & Gram. sequunt sunt Bald. vide supra. Emphyteusis si sit alienata consentiente domino cum eis, si ipse emphyteuta haberet victoriam cause de re emphyteutica, quam litigabat, & vnam reportauit sententiam pro fe, mortuus est, emptor potest prosequi ius iuum in causa, nec potest expelli neque priuati à non directo re emphyteutica.

Castr. d. cons. 236. Emphyteusis si potest alienari de consensi dominij, an intelligatur reseruata solemnitate, quod dominus requiratur? uide per Tiraquel. in rep. l. si unquam, C. de reuocand. dona. fol. 20. ubi & etiam Emphyteusi alienata, non cadit emphyteuta, si statim reuersa fit, quod est notandum ad ea. quia super dixi Em-

secundum illam iudicauit consilium Neapolitanum, ut per Gramm. decis. 49. Vide, quæ dixi in dict. §. feudum. q. 31. vers. Sed pone, & supra hoc eod. §. quæst. 8. vers. Hoc autem.

ea, quæ supr. dixi. Emphyteusi alienata, potest dominus propria auctoritate ingredi possessiōnem: vide per Crau. cōs. 302. In cōtrarium, quod in citari debeat possessor ipsius rei, vide Fulg.

concl. 2. col. fin. Afflct.

decis. 97. *Emphyteusi alienata non tradita, emphyteuta haud cadit, per Tiraq. de retra&t. munit. §. 1. gl. 2. nu. 32. & 44. Similiter emphyteuta haud cadit ob iurisdictionem inualidam, vel simulatam, per eund. ibid. nu. 5. 6. & 13. quem tamen de simulatione vide nu. 14. Idem si res vendita sit sub conditione, per*

Emphyteusis si fuit alienata per hæredem, vel alium, qui non habet scientiam rei, emphyteuta non cadit. Dec. in cons. 328. sub num. 6. vbi late, Corn. in cons. 67. & in subscriptione, vol. 2. Emphyteusis non potest etiam alienari à secundo emphyteuta, irquisito domino, per Dec. in cons. 160. col. 2. Tu vide Francis Aret. limitantem cons. 41. diligenter, & mature. Item vide Ruin. cons. 141. Emphyteusis quando alienatur, sufficit facta traditio facta per alienantem, Fulgos. cons. 2. vide Tiraquel. in tract. de iure constit. possess. 26. limit. Emphyteusis vbi alienatur, consensu domini presumitur interuenisse proper temporis diuturnitatem. Tiraquel. de legibus connub. fol. 164. Ias. in leg. quia aliena num. 48. ff. de acquir. poss. & per Crav. tractat. de antiqu. tempor. in 3. part. sectio. vidimus & supra in princ. Emphyteusis alienari potest, quando in alienatione adesset clausula, cui & quibus dederit, Ias. in 1. 2. & 3. colum. 2. C. de iure emphyteut. & dixi etiam sub 1. Apostill. Emphyteusis si fuit per patrem alienata, filii possunt eam reuocare, etiamsi sint hæredes patris; Soc. cons. 59. colum. 2. vol. 3. facit. Alexand. cons. 187. versic. in hoc duo. lib. 2. verum adierte, quia Alexand. ibi non se firmat: & veritas est quod ubi

titulo oneroso alienatur ius emphyteuticum, cum titulo lucrativo alienata apprehendendo ex indicijs, quod alienans voluit illud post vitam etiam alienantis donare, & pro tali alienatione, quod utroque casu censetur tota res emphyteutica, & non solum suum tantum alienatum. Si uero titulo lucrativo tantum sit alienatio, ius suum tantum censetur alienare. uide Bald. cons. 265. & 220. quod de consensu, uol. 6. Doct. in l. uxori patrui. de legat. in l. quod in rem. §. 1. & in l. si dominus, ff. fin. maxime al. eod. tit. Adhibe tamen in alienatione tituli onerosi distinctionem, nunquid alienatio fiat scienti, uel ignorantis: uide Roland. in leg. ususfructus, col. fin. solu. matrimon. Socin. cons. 25. num. 11. uide omnino Corn. cons. 74. in fin. & 175. colu. 11. 99. col. 8. uol. 2. Bald. cons. 465. bæredi lib. 5. Alexand. cons. 06. uol. 4. Deci. 339. colu. 4. semper uide per Ruin. cons. 48. colum. 4. Quid si emphyteusis fuissest concessa contemplatione patris? Dic idem. Ruin. consil. 42. Item quid pater alienasset, & promisisset pro facto suo tantum? dic idem per Riminald. ubi supra num. 17. Emphyteusis alienata statim reuertitur ad dominum etiam absque sententia, & alteri concedi potest. Castrens. consil. 69. In casu præsenti puto sic dicendum, uolum. 2. Rau. consil. 18. num. 7. & consil. 302. uide tamen Fulgos. consil. 2. hoc tamen casu expelli hanc potest, nisi facta declaracione, sequuta sententia, Castrens. ubi supra, Alexand. consil. 87. pl. 7. & per Aſſiſt. decif. 97. Scias tamen, quod ista declaratio domini non habet locum in alijs casibus, in quibus emphyteusis cadit: præterquam in casu non solutionis: quia absque declaracione dicitur cecidisse, per Ruin. dict. consil. 42. nu. 14. qui etiam tenet, quod non facta declaracione non transit dominium in emptorem. Emphyteusis si fuit uendita a muliere ne consensu viri, stante statuto, quod non possit contrahere ne eius consensu, an cadat ab ea? uide per Tiraquel. de leg. annub. fol. 162. Emphyteusis si fuit alienata præsente domino, & non contradicente, an ualeat alienatio? uide per Tira-